

જી.એસ.ટી. હેઠળ GSTR 1 રિટર્ન મોડા ફાઈલ કરનાર ઉપર થઈ શકે છે કાર્યવાહી

તમામ વેપારીઓને GSTR 1 સમયસર ભરવા જોઈએ કમિશ્નર ધર્મજિત યાજ્ઞિકની તાકીદ

તા. ૨૪.૦૪.૨૦૨૫, ઉના હાલ રાજ્યમાં GSTR 1 અને GSTR 3B રિટર્ન મોડા ભરતા વેપારીઓની વિગતોની ચકાસણી થઈ રહી હોવાના અહેવાલ છે. આ ચકાસણીમાં ગીર સોમનાથ જિલ્લાના વેપારીઓ દ્વારા GSTR 1 ભરવામાં વિલંબ કરતાં હોવાનું જણાય આવ્યું છે. ગ્રામ માહિતી મુજબ રાજ્ય સ્તરે સમયસર GSTR 1 ભરવાની જે સરેરાશ છે તેના કરતાં ગીર સોમનાથ જિલ્લાના વેપારીઓમાં GSTR સમયસર ભરવાની ટકાવારી ઓછી રહેલ છે.

GSTR 1 સમયસર ભરવા અંગાઉ પણ વેપારીઓને ઘટક કચેરીઓ દ્વારા જણાવવામાં આવ્યું હતું. આ અંગે એક ખાસ બેઠક જોઈએ કમિશ્નર સ્ટેટ ટેક્સ ધર્મજિત યાજ્ઞિકના અધ્યક્ષ સ્થાને વેરાવળ સ્ટેટ જી.એસ.ટી. ઓફિસ ખાતે બોલાવવામાં આવી હતી. આ બેઠકમાં ડેપુટી કમિશ્નર શ્રી ગઢવી, આસિસ્ટન્ટ કમિશ્નર શ્રી ડામોર અને વેરાવળ ખાતેના રાજ્ય જી.એસ.ટી. અધિકારીઓ પણ હાજર રહ્યા હતા. આ બેઠકમાં ગીર સોમનાથ બાર એસોસિએશનના સભ્યો સાથે કરવામાં આવી

હતી. વેપારીઓ દ્વારા રિટર્ન ભરવામાં થતા વિલંબ બાબતોના કારણો અંગે ચર્ચા કરવામાં આવી હતી અને આ મુશ્કેલી દૂર કરવા જરૂરી તમામ પગલાં અંગે પણ આ બેઠકમાં ચર્ચા કરવામાં આવી હતી. આ બેઠકમાં જોઈએ કમિશ્નર દ્વારા સ્પષ્ટ શબ્દોમાં જણાવવામાં આવ્યું હતું કે વેપારીઓ દ્વારા GSTR 1 સમયસર ભરવામાં નહીં આવે તેવા વેપારીઓ ઉપર જી.એસ.ટી. ડિપાર્ટમેન્ટ દ્વારા કાર્યવાહી કરવામાં આવશે. સતત GSTR 1 મોડા ભરતા વેપારીઓની ખરીદ, વેચાણ, સ્ટોક,

ટર્નઓવર ની ચકાસણી જી.એસ.ટી. ડિપાર્ટમેન્ટ દ્વારા હાથ ધરવામાં આવી શકે છે. ગીર સોમનાથ ટેક્સ બાર ના પ્રમુખ શ્રી સંજયભાઈ તપ્પા દ્વારા પણ વેપારીઓને ખાસ અપીલ કરવામાં આવી છે કે વેપારીઓ અને એકાઉન્ટન્ટ આ બાબત ગંભીરતા થી લે અને પોતાના રિટર્ન સમયસર ભરે. આમ ના કરવામાં આવે તો ભવિષ્યમાં બેંક ટાંચ જેવા પરિણામો ભોગવવાનો વારો આવી શકે છે. ઉલ્લેખનીય છે કે જી.એસ.ટી. હેઠળ વેચનાર વેપારીએ વેચાણ ની વિગતો દર્શાવતું

ફોર્મ GSTR 1 પછીના મહિનાના ૧૧ તારીખ સુધીમાં અથવા ત્રિમાસિક રિટર્ન ના કિસ્સામાં જે તે ત્રિમાસ પૂર્ણ થયાના પછીના મહિનાની ૧૩ તારીખ સુધીમાં ભરવાનું થતું હોય છે. આ પત્રક ભરવામાં ગીર સોમનાથ જિલ્લાના વેપારીઓ દ્વારા થતાં વિલંબની નોંધ રાજ્ય જી.એસ.ટી. કચેરીની અમદાવાદ ખાતેની વડી કચેરી દ્વારા ખાસ લેવામાં આવેલ છે. આવનારા દિવસોમાં મોડા રિટર્ન ભરનાર વેપારીઓ ઉપર કડક કાર્યવાહી થઈ શકે તે શક્યતા પણ નકારી શકાતી નથી.

શુભેચ્છા

ICAI વેસ્ટર્ન ઈન્ડિયા રિજિનલ કાઉન્સિલની “ગ્રીવન્સ કમિટી”માં નિમણૂક થવા બદલ હાર્દિક શુભેચ્છા.

CA દિવેશ સોઢા

- From -

ભવ્ય કી. પોપટ,
એડિટર અને ટિમ ટેક્સ ટુડે

શુભેચ્છા

ભક્ત કવિ નરસિંહ મહેતા યુનિવર્સિટીની “બોર્ડ ઓફ સ્ટડિસ”માં નિમણૂક થવા બદલ હાર્દિક શુભેચ્છા

CA આશિષ શાહ

- From -

ભવ્ય કી. પોપટ,
એડિટર અને ટિમ ટેક્સ ટુડે

૨ લાખ કે તેથી વધુ રકમ રોકડમાં ચૂકવવા આવેલ હોય તો કોર્ટ-સબ રજીસ્ટ્રાર કરે ઇન્કમ ટેક્સને જાણ કરવી જરૂરી: સુપ્રીમ કોર્ટ

૨ લાખ કે તેથી ઉપર રોકડ ચૂકવણી અંગે સુપ્રીમ કોર્ટનો ખૂબ મહત્વનો ચુકાદો માત્ર કોર્ટ જ નહીં સબ રજીસ્ટ્રાર માટે પણ આ વિગતો ઇન્કમ ટેક્સને આપવી જરૂરી!!

તા. ૧૯.૦૪.૨૦૨૫ સુપ્રીમ કોર્ટ દ્વારા એક સિવિલ કેસની સુનાવણી કરતાં સમયે એક ખૂબ મહત્વનો ચુકાદો આપતા કરાવવામાં આવેલ છે કે કોઈ કેસમાં પક્ષકારો દ્વારા એવો દાવો કરવામાં આવ્યો હોય કે તેઓ દ્વારા ૨ લાખ કે તેથી વધુ રકમ રોકડમાં ચૂકવવામાં આવી છે, તો તેવા કેસોની વિગતો જે તે કોર્ટ દ્વારા ક્ષેત્રાધિકાર ધરાવતા ઇન્કમ ટેક્સ ઓફિસને કરવી જરૂરી બનશે. કોર્ટ દ્વારા આ વિગતો ઇન્કમ ટેક્સ ડિપાર્ટમેન્ટને મોકલવામાં આવેલ હોય ત્યારે ડિપાર્ટમેન્ટ દ્વારા કાયદા અનુસાર કાર્યવાહી કરવાની રહેશે. આ ઉપરાંત સબ રજીસ્ટ્રાર કે જેઓ સ્થાવર મિલકતની નોંધણીની કામગીરી કરે છે તેમની પાસે દસ્તાવેજની નોંધણી કરવા માટે કોઈ દસ્તાવેજ રજૂ કરવામાં આવે અને આ દસ્તાવેજમાં ૨ લાખ કે તેથી વધુની રકમ રોકડમાં ચૂકવવામાં આવેલ હોય ત્યારે સબ રજીસ્ટ્રાર દ્વારા પણ ઇન્કમ ટેક્સ

ડિપાર્ટમેન્ટને જાણ કરવાની રહેશે. સુપ્રીમ કોર્ટ દ્વારા એ પણ તાકીદ કરવામાં આવેલ છે કે કોઈ સર્વે અને સર્વેની કામગીરીમાં ઇન્કમ ટેક્સ ડિપાર્ટમેન્ટ પાસે કોઈ એવી વિગત મળે જેમાં સ્થાવર મિલકત પેટે ૨ લાખ કે તેથી વધુ રકમની ચૂકવણી રોકડમાં કરવામાં આવેલ હોય અને સબ રજીસ્ટ્રાર દ્વારા આ વિગત ઇન્કમ ટેક્સ ડિપાર્ટમેન્ટને આપવામાં આવેલ ના હોય ત્યારે આ બાબતની જાણ રાજ્ય ના ચીફ સેક્રેટરીને કરવાની રહેશે જેઓ દ્વારા આ અધિકારી વિરુદ્ધ ખાતાકીય કાર્યવાહી કરવાની રહેશે. સુપ્રીમ કોર્ટની આ માર્ગદર્શિકાની જાણ તમામ કોર્ટ અને સબ રજીસ્ટ્રારને કરવામાં આવશે. સુપ્રીમ કોર્ટની જે. બી. પારડીવાલા તથા આર. મહાદેવનની ખંડીકના આ ચુકાદાની અસર ખૂબ દુરોગામી રહેશે તેવું નિષ્ણાંતો માની રહ્યા છે.

ભવ્ય પોપટ, એડિટર ટેક્સ ટુડે

જી.એસ.ટી. હેઠળ નોંધણી નંબર મેળવવામાં કરદાતાની પરેશાનીમાં થશે ઘટાડો!!

તા. ૧૮.૦૪.૨૦૨૫ જી.એસ.ટી. લાગુ થયો ત્યારે શરૂઆતમાં નોંધણી દાખલો મેળવવો ઘણો સહેલો હતો. પરંતુ જેમ જેમ જી.એસ.ટી. હેઠળ મોટા પ્રમાણમાં કરચોરી પકડાઈ, ત્યારથી જી.એસ.ટી. હેઠળ નોંધણી દાખલો લેવો મુશ્કેલ બનતો ગયો. જી.એસ.ટી. નોંધણી સમયે કરદાતાને અધિકારી દ્વારા અલગ અલગ પુરાવાઓ માંગવામાં આવતા હતા તે અંગે અનેક ફરિયાદો સેન્ટરલ બોર્ડ ઓફ ઇન્ડાયરેક્ટ ટેક્સીસ એન્ડ કસ્ટમ્સ એટ્લે કે CBIC ને મળી હતી. આ ઉપરાંત આ અંગે સોશિયલ મીડિયામાં પણ ઘણી ફરિયાદો ઉઠી રહી હતી. કરદાતાને પડી રહેલી તકલીફ સામે જી.એસ.ટી. નોંધણી દાખલો આપતા અધિકારીની પોતાની તકલીફ અને મજબૂરી એ હતી કે જો પૂરતી વિગતો માંગવામાં ના આવેલ હોય અને કોઈ નોંધણી આપી દેવામાં આવેલ હોય અને કરદાતા બોગસ બિલિંગમાં સંડોવાયેલા પકડાઈ તો તેઓની જવાબદારી આ બાબતે ઊભી થઈ શકે તેવો દર પણ હમેશા રહેતો હતો. અગાઉ CBIC દ્વારા જી.એસ.ટી. હેઠળ નોંધણી બાબતે સૂચના ૦૩/૨૦૨૩, તારીખ ૧૪ જૂન ૨૦૨૩ ના રોજ બહાર પાડવામાં આવી હતી. આ સૂચના ના સ્થાને હવે CBIC દ્વારા ૧૭ એપ્રિલ ૨૦૨૫ ના રોજ જી.એસ.ટી. નોંધણી અંગે ઇન્સ્ટ્રક્શન ૦૩/૨૦૨૫ બહાર પાડવામાં આવેલ છે. આ સૂચના બહાર પાડતા જી.એસ.ટી. હેઠળ કરદાતાઓ પાસે ક્યાં પુરાવાઓ માંગી શકાય તે અંગે સ્પષ્ટતા કરવામાં આવેલ છે. આ સાથે જ કરદાતા પાસે માંગવામાં આવતી અતાર્કિક અને બિનજરૂરી વિગતો અને પુરાવા માંગવાનું બંધ થઈ જશે તેવું ચોક્કસ માની શકાય. આજે આ લેખમાં આ સૂચનાની મહત્વની બાબતો સમજાવવા પ્રયાસ કરવામાં આવ્યો છે.

- ધંધાની માલિકી સ્થળ બાબતેના પુરાવા - જ્યારે ધંધાની જગ્યા માલિકી ધોરણે હોય ત્યારે-

કરદાતાના ધંધાના સ્થળના પુરાવા તરીકે છેલ્લી બિલ્ડકંટ વેરાની પહોંચ, મ્યુનિસિપલ ખાતાની કોપી, માલિકના નામનું ઇલેક્ટ્રિક બિલ, પાણી બિલ કે આ પ્રકારના કોઈ પણ એક દસ્તાવેજ માંગવાના રહેશે. આ પૈકી કોઈ એક પુરાવો રજૂ કરવામાં આવ્યો હોય તો અધિકારી દ્વારા આ સિવાય કોઈ પુરાવા માંગવાના રહેશે નહીં. આ સૂચનામાં એવી પણ સ્પષ્ટતા કરવામાં આવેલ છે કે, અધિકારી દ્વારા આ પુરાવાની ઓરિજિનલ ફીઝીકલ કોપી માંગવાની રહેશે નહીં.

- જ્યારે ધંધાની જગ્યા ભાડે હોય ત્યારે:-

જ્યારે કરદાતાની જગ્યા ભાડાની હોય તેવા સંજોગોમાં ભાડા કરાર ઉપરાંત મકાન માલિકની ઉપર જણાવેલ માલિકી મુરવા સિવાય કોઈ વધારાનો પુરાવો માંગવાનો રહેશે નહીં. જો રજિસ્ટર્ડ એગ્રીમેન્ટ હોય તો માત્ર ભાડા કરાર અને મકાન માલિકનો માલિકી પુરાવો અને જો અનરજિસ્ટર્ડ એગ્રીમેન્ટ હોય તો અગાઉ જણાવેલ પુરાવા ઉપરાંત ભાડે આપનારની ઓળખ સ્પષ્ટ કરતો એક પુરાવો માંગવાનો રહેશે.

- જ્યારે ધંધાનું સ્થળ જીવનસાથી કે સંબંધીના માલિકીનું હોય ત્યારે..

જ્યારે ધંધાનું સ્થળ કરદાતાના જીવનસાથી કે સંબંધીના માલિકીનું હોય ત્યારે આ ધંધાના સ્થળ વાપરવા અંગેની સદા કાગળમાં સંમતિ સંમતિ આપનારનો ઓળખનો પુરાવા અને સંમતિ આપનારના ઉપર જણાવવામાં આવેલ માલિકીના દસ્તાવેજ રજૂ કરવામાં રહેશે.

- જ્યારે ધંધાનું સ્થળ સંયુક્ત રીતે ધારણ કરવામાં આવતું હોય ત્યારે...

ધંધાનું સ્થળ જ્યારે સંયુક્ત રીતે ધારણ કરવામાં આવેલ હોય ત્યારે કરદાતા દ્વારા શક્ય હોય તો

જી.એસ.ટી. નોંધણી મેળવવી બની જશે સહેલી. આ બાબતે સેન્ટરલ બોર્ડ દ્વારા બહાર પાડવામાં આવી મહત્વની સૂચના!

જી.એસ.ટી. હેઠળ નોંધણી આપનાર અધિકારી દ્વારા આ સૂચનાનો અમલ કરવો રહેશે જરૂરી

ભાડા કરાર અને ભાડે આપનારના માલિકીનો એક પુરાવો આપવાનો રહેશે. જો ભાડા કરાર ઉપલબ્ધ ના હોય તો સદા કાગળ ઉપર સંમતિ તથા સંમતિ આપનારનો માલિકી પુરાવો તથા સંમતિ આપનારનો ઓળખનો એક પુરાવો કરદાતાએ અપલોડ કરવાનો રહેશે. જ્યારે ધંધાનું સ્થળ પાઘણી જેવી લાંબા ગાળાના ભાડા પડે હોય અને ભાડા કરાર ઉપલબ્ધ ના હોય જ્યારે કોઈ ધંધાની જગ્યા પાઘણીથી અથવા અન્ય કોઈ રીતે લાંબા ગાળાના ભાડા પડે હોય તો આ અંગેનું સોગંદનામું અને ઉપર જણાવેલ કોઈ માલિકી પુરાવા આપતા અધિકારી દ્વારા આ ચલાવવાનું રહેશે તે અંગે પણ મહત્વનો ખુલાસો કરવામાં આવ્યો છે. આ સૂચના ના કારણે કરદાતા માટે નોંધણી દાખલો લેવો તો ચોક્કસ સહેલો બનશે પરંતુ નોંધણી દાખલો લીધા બાદ કરવામાં આવતા સુધારાઓ માટે પણ આ સૂચના ઉપયોગી બનશે. ઈઝ ઓફ ડુઈંગ બિઝનેસ માટે આ ખુલાસો એક સાદું પગલું ગણી શકાય.

- ધંધાના બંધારણ એજેના પુરાવા -

- જ્યારે ધંધો ભાગીદારી પેઢી તરીકે કાર્યરત હોય ત્યારે-

જ્યારે ધંધો ભાગીદારી ધોરણે ચાલતો હોય ત્યારે આ ધંધાનો ભાગીદારી દસ્તાવેજ એ બંધારણ બાબતેનો એક માત્ર પુરાવો અપલોડ કરવાનો રહેશે. આ બાબતે ઉઘમ આધાર, શોપ લાઈસન્સ વગેરે માંગવાનું રહેશે નહીં.

- જ્યારે ધંધો કંપની, સોસાયટી, કલબ, સરકારી ખાતા તરીકે કાર્યરત હોય ત્યારે...

જ્યારે ધંધો કંપની, સોસાયટી, કલબ, સરકારી ખાતા, ટ્રસ્ટ વી. તરીકે કાર્યરત હોય ત્યારે આ અંગેનું બંધારણ અથવા જે તે કાયદા હેઠળ આપવામાં આવેલ નોંધણી દાખલો એ બંધારણ અંગેનો યોગ્ય પુરાવો ગણાશે.

- અધિકારીઓને આપવામાં આવેલ સ્પર્શતા સૂચનો...

આ ઇન્સ્ટ્રક્શન દ્વારા જી.એસ.ટી. નોંધણી દાખલો આપતા અધિકારીઓને સ્પષ્ટ સૂચના આપવામાં આવી છે કે અરજદાર, મેનેજિંગ

ડાયરેક્ટર, અધિકૃત સાહિકર્તા નું રહેઠાણ અને ધંધો એક ગામ નથી કે એક રાજ્યમાં નથી, નોંધણી માં માંગવામાં આવેલ HSN જે તે રાજ્યમાં વેચાણ માટે પ્રતિબંધિત છે, જે ધંધાનો પ્રકાર દર્શાવેલ છે તે પ્રકાર આપેલ જગ્યા ઉપર થઈ શકે નહીં તેવા કાલ્પનિક પ્રશ્નો અધિકારી દ્વારા કરવાના રહેશે નહીં.

- અધિકારીઓએ નોંધણી દાખલો આપતા કરવાની થતી કામગીરી

કરદાતા દ્વારા ઉપર જણાવેલ પુરાવા સાથે અરજી કરવામાં આવે ત્યારે અધિકારી દ્વારા કરદાતાના પૂરવાની ઝીણવટ ભરી ચકાસણી કરવાની રહેશે. આ માટે અધિકારી જે તે સરકારી પોર્ટલ ઉપર પણ પુરાવાને કોસ ચેક કરી શકે છે. જો કરદાતાની અરજી “રિસ્કી” અરજદાર તરીકે “ફ્લેગ” ના થયો હોય તો કરદાતાની અરજીનો નિકાલ અરજી મળ્યેથી ૦૭ કાર્યકારી દિવસોમાં કરી નાંખવાનો રહેશે. નીચેના સંજોગોમાં આ ૦૭ દિવસની મુદતને ૩૦ દિવસની ગણવાની રહેશે: કરદાતાએ આધાર ઓથેનટિકેશન કર્યું છે અને તેને પોર્ટલ દ્વારા “રિસ્કી” તરીકે “ફ્લેગ” કરવામાં આવ્યો છે.

- જો કરદાતા આધાર ઓથેનટિકેશન કરવામાં નિષ્ફળ જાય છે.

જો નોંધણી દાખલો આપતા અધિકારીને એવું જરૂરી જણાય કે કરદાતાના ધંધાના સ્થળની સ્થળ તપાસ જરૂરી છે તો આસીસ્ટન્ટ કમિશ્નર કે તેનાથી ઉપરના અધિકારીની પરવાનગી લઈ તેઓ સ્થળ તપાસ માટે આગળ વધી શકે છે.

સ્થળ તપાસ માટે પસંદ થયેલ અરજી માટે અધિકારી દ્વારા શક્ય હોય તેટલું જલ્દી સ્થળ તપાસ કરાવવાની કામગીરી કરવાની રહેશે. આ કામગીરી ૩૦ દિવસની મર્યાદા પૂર્ણ થતી હોય તેના ઓછામાં ઓછા ૫ દિવસ પહેલાં ઓનલાઈન અપલોડ કરવાની રહેશે. સ્થળ તપાસ કરનાર અધિકારી દ્વારા પણ એ બાબતની તકેદારી રાખવાની રહેશે કે પોતાના સ્થળ તપાસ રિપોર્ટમાં તેઓએ પોતાનો ધંધાની જગ્યા અંગે સ્પષ્ટ અભિપ્રાય આપવાનો રહેશે. જો કરદાતા કે ધંધાનું સ્થળ ખોટું

હોવાનું માલૂમ પડે તો આ અંગે સ્પષ્ટ ઉલ્લેખ કરવાનો રહેશે. સ્થળ તપાસ કરનાર અધિકારીએ GPS સાથે સ્થળના કોડો પણ અપલોડ કરવાના રહેશે. જો અરાજકારતાનો ARN અન્ય જ્યુરિસડિક્શન માં પડતો હોય તો તુરંત જ યોગ્ય અધિકારીને પોર્ટલ ઉપર સ્થળ તપાસ તબદીલ કરવાની રહેશે.

જી.એસ.ટી. અધિકારીને જરૂરી જણાય તો તેઓ કરદાતા પાસે અરજી માટે ખુલાસાઓ પૂછી શકે છે.

આ ખુલાસાઓ નીચેના મુદ્દા ઉપર હોય શકે.

- જ્યારે કરદાતા દ્વારા અપલોડ કરવામાં આવેલ પુરાવા સ્પષ્ટ રીતે વાંચી શકાય તેમ ના હોય કે અપૂર્ણ હોય,
- જ્યારે ધંધાના સ્થળનું સરનામું અને પુરાવામાં દર્શાવેલ સરનામું સરખું ના હોય,
- જ્યારે કરદાતા દ્વારા આપવામાં આવેલ સરનામું ખોટું કે અસ્પષ્ટ હોય,
- જ્યારે કરદાતાનો PAN સાથે લિન્ક થયેલ GST અગાઉ કેન્સલ કે સસ્પેન્ડ થયેલ થયેલ જણાય.

ઉપર જણાવેલ બાબત હોય તો જ કરદાતાને ખુલાસો પુછવામાં આવશે. આ ખુલાસો પણ ઉપર મુજબ ૦૭ દિવસ કે ૩૦ દિવસમાં પૂછવાનો રહેશે. ઉપર જણાવેલ પુરાવા સિવાય જો કોઈ પુરાવા અધિકારી દ્વારા માંગવા જરૂરી જણાશે તો તે આસિસ્ટન્ટ કમિશ્નર કે ડે. કમિશ્નરની પરવાનગી પછી જ માંગી શકશે.

કરદાતાને ખુલાસા બાબતે નોટિસ આપવામાં આવેલ હોય ત્યારે કરદાતા દ્વારા નોટિસ આપવામાં આવેલ હોય ત્યારથી ૦૭ દિવસમાં જવાબ રજૂ કરવાનો રહેશે. આ જવાબ રજૂ થયેથી સાત દિવસમાં અધિકારી દ્વારા આ અરજી નો નિકાલ કરવાનો રહેશે. નોંધણી દાખલો ના આપવાના કિસ્સામાં અધિકારી દ્વારા કારણોની યોગ્ય નોંધ કરવી જરૂરી રહેશે. કરદાતા દ્વારા ખુલાસા બાબતે નોટિસનો કોઈ જવાબ ના આપવામાં આવ્યો હોય તો અધિકારી નોંધણી દાખલાની અરજી નામજૂર કરી શકે છે અને આ અરજી નામજૂર કરવાના કારણો આવા સંજોગોમાં પણ દર્શાવવાના રહેશે. આ બાબતે લેખકનું એવું માનવું છે કે ખુલાસા બાબતે નોટિસનો જવાબ ના આપવામાં આવેલ હોય તો પણ આ સૂચના હેઠળ અધિકારી ધારે તો નોંધણી દાખલો આપી શકે છે.

- આ સૂચનાઓ દ્વારા પ્રિન્સિપાલ ચીફ કમિશ્નર તથા ચીફ કમિશ્નરને એવું સૂચન કરવામાં આવ્યું છે કે તેઓ દ્વારા

- નોંધણી દાખલા અંગે સ્થળ તપાસ સાહિતી તેઓના અધિકારી દ્વારા થતી કામગીરીનું નજીકથી નિરીક્ષણ કરવામાં આવે,
- કોઈ અધિકારી આ સૂચનાના અમલ કરવામાં ચૂક કરે તેના ઉપર કડક કાર્યવાહી કરવામાં આવે,
- જી.એસ.ટી. નોંધણી વિભાગમાં પૂરતા સ્ટાફ આપવામાં આવે જે થી ઉપરોક્ત કામગીરી સમયસર થઈ શકે,
- સ્થાનિક પરિસ્થિતિ અને નિયમોને ધ્યાનમાં લઈ ટ્રેડ નોટિસ બહાર પાડવામાં આવે જેમાં વિવિધ પુરાવાઓ અંગે સ્પષ્ટતા કરવામાં આવે. આ સૂચના દ્વારા જી.એસ.ટી. નોંધણી અંગેની કામગીરી સરળ બનશે તે બાબત નિર્વિવાદ છે. “ઈઝ ઓફ ડુઈંગ બિઝનેસ” તરફ આ સારાહનીય પગલું છે તેવું નિષ્ણાંતો માની રહ્યા.

By Bhavya Popat, Tax Advocate
amp; Editor Tax Today.

(આ લેખ જાણીતા ગુજરાતી દૈનિક ફૂલછાબની વ્યાપારભૂમિ પૃત્તિમાં તારીખ ૨૧ એપ્રિલ ૨૦૨૫ ના રોજ પ્રકાશિત થયેલ છે)

નાણાકીય વર્ષ ૨૦૨૫-૨૬માં ભાગીદારી પેઢીને લાગુ થતી TDSની જોગવાઈ

ભાગીદારી પેઢીમાં ભાગીદારોને ચૂકવણી પર TDS (સ્રોત પર કર કપાત) સંબંધિત ૧૯૬૧ના ભારતીય આવકવેરા કાયદામાં કલમ ૧૯૪ટની તાજેતરમાં મહત્વના ફેરફારો કરવામાં આવ્યા છે. આ ફેરફારોથી ભાગીદારી પેઢી અને વ્યક્તિગત ભાગીદારો ભરેને અસર કરે છે. આ લેખમાં ભાગીદારી પેઢી ઉપર TDS અંગેની જોગવાઈ કલમ ૧૯૪ટ ની જોગવાઈ ને આવરી લે છે અને આ જોગવાઈ ભાગીદારી પેઢી પર પર કેવી અસર કરે છે તે વિશે વારંવાર પૂછાતા પ્રશ્નો (FAQs)ના જવાબો વિશે માર્ગદર્શન આપશે.

TDS શું છે?

Tax Deducted at Source, ભારતમાં સરકારને આવક ઉત્પન્ન કરવાના તબક્કે કર વસૂલવામાં મદદ કરવા માટે રજૂ કરાયેલ એક કર વસૂલાત પદ્ધતિ છે. આ સિસ્ટમ શરૂઆતમાં એ સુનિશ્ચિત કરવા માટે ડિઝાઇન કરવામાં આવી હતી કે સરકાર આવકના સ્રોત, જેમ કે પગાર, વ્યાજ અને અન્ય સીધી ચૂકવણીઓમાંથી સીધા કર વસૂલ કરી શકે. ચૂકવણી કરનાર વ્યક્તિ (કપાત કરનાર) દ્વારા TDS કાપવામાં આવે છે અને પછી પ્રાપ્તકર્તા (કપાત કરનાર) ને આવક ટ્રાન્સફર કરવામાં આવે છે.

TDSનો હેતુ

TDSનો મુખ્ય ઉદ્દેશ્ય કરવેરા સમયસર એકત્રિત થાય છે તેની ખાતરી કરીને કરચોરી અટકાવવાનો છે. તે એક વાર્ષિક એકમ રકમને બદલે વર્ષભર કર ચૂકવણી ફેલાવીને વ્યક્તિઓ અને વ્યવસાયો પર કરનો બોજ પણ ઘટાડે છે. વ્યક્તિગત કરદાતાઓ માટે, TDS એડવાન્સ ટેક્સ ચૂકવણી સ્વરૂપે કાર્ય કરે છે જેનો તેમના આવકવેરા રિટર્ન ફાઈલ કરતી વખતે કેડિટ તરીકે દાવો કરી શકાય છે.

૧. કલમ ૧૯૪ટની જોગવાઈની મહત્વની બાબતો:-

૦૧ એપ્રિલ ૨૦૨૫ થી નાણાકીય વર્ષમાં ૨૦,૦૦૦ થી વધુ રકમ વ્યાજ, મહેનતાણું સ્વરૂપે ચૂકવવાની થતી રકમ ઉપર ૧૦% ના દરે TDS કરવાનો રહેશે.

૧-૪-૨૦૨૫ થી, કલમ ૧૯૪ટ(૧) માં જોગવાઈ છે કે કોઈપણ વ્યક્તિ, જે પેઢી છે, પેઢીના ભાગીદારને પગાર, મહેનતાણું, કમિશન, બોનસ અથવા વ્યાજ જેવી કોઈપણ રકમ ચૂકવવા માટે જવાબદાર છે, તે ભાગીદારના ખાતામાં (મૂડી ખાતા સહિત) આવી રકમ જમા કરતી વખતે અથવા તેની ચૂકવણી સમયે, જે પણ વહેલું હોય તે સમયે, ઉપરોક્ત કલમની પેટા-કલમ (૨) માં દસ ટકાના દરે તેના પર આવકવેરા (TDS) કાપશે. જ્યાં આવી રકમ અથવા, પેઢીના ભાગીદારને જમા કરાવેલી અથવા ચૂકવવામાં આવેલી રકમનો કુલ રકમ નાણાકીય વર્ષ દરમિયાન વીસ હજાર રૂપિયાથી વધુ ન હોય ત્યાં TDS કરવાની જવાબદારી આવશે નહીં.

સરકારે ભાગીદારી માટે TDSની જોગવાઈ શું કરવા લાગુ કરી?

ભાગીદારી ભારતમાં એક જાણીતું વ્યવસાય માળખું છે, જેમાં ઘણા વ્યવસાયિકો અને નાના વ્યવસાયો આ ફોર્મેટમાં કાર્યરત છે. પરંપરાગત રીતે, ભાગીદારોને પેઢીના નફાનો તેમનો હિસ્સો કરમુક્ત મળતો હતો, કારણ કે પેઢી પોતે જ આ નફા પર કર લાદવામાં આવતી હતી. જ્યારે ભાગીદારોને ચૂકવવા પાત્ર વ્યાજ, મહેનતાણું એ ભાગીદારી પેઢી માટે નિયત મર્યાદામાં ખર્ચ તરીકે બાદ મળતું પરંતુ આ વ્યાજ, મહેનતાણું એ ભાગીદારના હાથમાં કરપાત્ર બનતું હતું. ઘણા ભાગીદારો પેઢી ધોરણે ધંધો કરતાં કરદાતાઓ આ ભાગીદારી વ્યાજ, મહેનતાણું વગેરે પોતાના ચોપડા જ્યારે ઓડિટ થતાં હોય ત્યારે નક્કી કરતાં હતા.

હવે કદાચ આ પ્લાનિંગ કરવા માટે કરદાતા પાસે તક રહેશે નહીં. આ ઉપરાંત ઘણા ભાગીદારો જેઓ પોતાનું ઇન્કમ ટેક્સ રિટર્ન ભરવામાં ચૂક કરતાં હતા તેઓ પણ આ TDS લાગુ થતાં ઇન્કમ ટેક્સ રિટર્ન ભરવામાં રેગ્યુલર થઈ જશે.

કલમ ૧૯૪ટી હેઠળ આવરી લેવામાં આવતા મુખ્ય વ્યવહારો:

- કલમ ૧૯૪ટી મુજબ ભાગીદારોને ચોક્કસ પ્રકારની ચૂકવણીઓ પર TDS કાપવાની જરૂર છે. ચાલો આ દરેક વ્યવહાર પ્રકારો પર વિગતવાર નજર કરીએ
- મૂડી પર વ્યાજ જ્યારે ભાગીદાર કોઈ પેઢીને મૂડી પૂરી પાડે છે, ત્યારે તે મૂડી પર મળતું વ્યાજ કરપાત્ર આવક ગણવામાં આવે છે. કલમ ૧૯૪ટી હેઠળ, આ વ્યાજ હવે TDS ને આધીન રહેશે.
- પગાર અથવા મહેનતાણું ભાગીદારોને પગાર અથવા મહેનતાણું તરીકે કરવામાં આવતી ચૂકવણીઓ, સામાન્ય રીતે પેઢીના સંચાલન માટે, કલમ ૧૯૪ટી હેઠળ આવરી લેવામાં આવશે અને TDS આકર્ષિત કરશે.

- કમિશન અથવા બોનસ જો પેઢી ભાગીદારને કોઈપણ કમિશન અથવા બોનસ ચૂકવે છે, પછી ભલે તે નફામાંથી હોય કે અન્યથા, તો TDS આ રકમો પર પણ લાગુ થશે.

મુક્તિ

- નફાનો હિસ્સો ભાગીદારી પેઢીમાંથી ભાગીદારનો નફાનો હિસ્સો ભાગીદાર સ્તરે કરમુક્ત રહે છે, કારણ કે આ આવક પહેલાથી જ ભાગીદારી પેઢી સ્તરે કરપાત્ર છે. તેથી, કલમ ૧૯૪ટ હેઠળ નફા વહેંચણી ચૂકવણી પર કોઈ TDS કાપવામાં આવશે નહીં.
- મૂડી ખાતાના બેલેન્સની ચૂકવણી જ્યારે ભાગીદાર પેઢીમાંથી તેમના મૂડી યોગદાનને પાછું ખેંચે છે, ત્યારે તેને કલમ ૧૯૪ટ હેઠળ TDSને આધીન ચૂકવણી ગણવામાં આવતી નથી.
- વ્યવસાયિક ખર્ચ માટે વળતર જો ભાગીદાર પેઢી વતી ખર્ચ કરે છે અને તે ખર્ચ તેઓને પરત આપવામાં આવે છે જેને “રીએમ્બર્સમેન્ટ” તરીકે ગણવામાં આવે છે, તો આ ચૂકવણીને TDS લાગુ પડતો નથી.

કલમ ૧૯૪ટ TDS દરો અને મર્યાદા

- TDSનો દર કલમ ૧૯૪ટ હેઠળ ઉલ્લેખિત TDS દર ભાગીદારોને કરવામાં આવેલી ઉપર જણાવેલ ચૂકવણીઓ પર ૧૦% ના દરે લાગુ પડે છે. જો ચૂકવણી કરનાર ભાગીદારનો PAN/આધાર ઉપલબ્ધ ન હોય તો TDSનો દર ૨૦% હશે.
- મર્યાદા કલમ ૧૯૪ટમાં નાણાકીય વર્ષમાં ભાગીદારને કરવામાં આવેલી કુલ ચૂકવણીઓ માટે રૂ. ૨૦,૦૦૦ ની મર્યાદા મર્યાદા છે. જો ભાગીદારને કરવામાં આવેલી કુલ ચૂકવણીઓ આ મર્યાદા કરતાં વધી જાય, તો TDS સમગ્ર રકમ પર કાપવામાં આવવો જોઈએ, ફક્ત રૂ. ૨૦,૦૦૦થી વધુની રકમ પર નહીં.
- એ નોંધવું મહત્વપૂર્ણ છે કે મર્યાદા ભાગીદારને કરવામાં આવેલી બધી ચૂકવણીઓના કુલ સરવાળા પર લાગુ થાય છે, જેમાં મહેનતાણું, વ્યાજ, કમિશન અને બોનસનો સમાવેશ થાય છે. ભલે એક ચૂકવણી રૂ. ૫૦૦૦ થી વધુ ન હોય પરંતુ જો આ વ્યાજ, મહેનતાણું કુલ રૂ. ૨૦,૦૦૦ થી વધુ થાય તો TDS કાપવો આવશ્યક છે.

ભાગીદારી પેઢી ઉપર લાગુ કરવામાં આવેલ TDSની જોગવાઈ ભાગીદારી પેઢી માટે વધારાનું “કંલાયન્સ બર્ડન” ઊભું કરશે જ પરંતુ સામે વ્યાજ-મહેનતાણું ચૂકવવા બાબતે એપ્રિલ મહિનામાં જ ચોપડા પૂર્ણ કરવાની વધારાની જવાબદારી પણ ઊભી કરી આપશે. ભાગીદારી પેઢી માટે આ ચોક્કસ પડકાર જનક રહેશે તેવું નિષ્ણાંતો માની રહ્યા છે.

GST અંતર્ગત બુક્સ ઓફ એકાઉન્ટ ક્લોઝ કરતી વખતે ધ્યાનમાં રાખવાના મુદ્દાઓની સરળ ભાષામાં સમજૂતી

તા. ૩૧/૦૩/૨૦૨૫

પ્રસ્તાવના:

નાણાકીય વર્ષ ૨૦૨૪-૨૫ પૂરું થય ગયું છે ત્યારે નાણાકીય વર્ષ ૨૦૨૪-૨૫ના બુક્સ ઓફ એકાઉન્ટ આપને ક્લોઝ કરી રહ્યા છી ત્યારે આપણે GST અંતર્ગત ઓઉટપુટ ટેક્સ લાયબીલીટી અને ઇનપુટ ટેક્સ ક્રેડિટ બાબતે કઈ કઈ બાબત ને ધ્યાન માં લેવી જોય તેની સરળ ભાષા માં સમજૂતી આ આર્ટિકલ માં આપવામાં આવી છે.

ઓઉટપુટ ટેક્સ લાયબીલીટી

- બુક્સ ઓફ એકાઉન્ટ, GSTR-1 અને GSTR-3Bમાં વેચાણ અને ટેક્સ લાયબીલીટી એક સરખી હોવું જોઈએ.
- FIX ASSETSનું વેચાણ કરેલ હોય તો તેને પણ GSTR-1માં અને GSTR-3Bમાં દર્શાવવું જરૂરી છે.
- નફા નુકશાન ખાતાની જમા બાજુ આપણે વેચાણ સિવાયની કોઈ પણ આવક બતાવેલા હોઈ તો તે જો GSTના દાયરામાં આવતું હોય તો તે GSTR-1 અને GSTR-3Bમાં દર્શાવવું જરૂરી છે.
- E-WAY BILL અથવા E-INVOICEમાં જે ટેક્સ લાયબીલીટી ડીકલેર થય હોય તેનાથી ઓછી ટેક્સ લાયબીલીટી GSTR-3Bમાં ડીકલેર નો થવી જોય.

ઇનપુટ ટેક્સ ક્રેડિટ

- બુક્સ ઓફ એકાઉન્ટની ઇનપુટ ટેક્સ ક્રેડિટનું GSTR-2B અને GSTR-3Bની ઇનપુટ ટેક્સ ક્રેડિટ સાથે રીકન્સીલેસન.
- GSTR-3Bમાં જે ઇનપુટ ટેક્સ ક્રેડિટ કલેમ કરી છે તે GSTR-2B કરતા વધારે નો હોવી જોય.
- બુક્સ ઓફ એકાઉન્ટમાં જે ઇનપુટ ટેક્સ ક્રેડિટ હોય તેનું GSTR-3Bની ઇનપુટ ટેક્સ ક્રેડિટ સાથે રીકન્સીલેસન કરવું જરૂરી છે. નાણાકીય વર્ષ ૨૦૨૪-૨૫ના ટેક્સ ઇન્વોઇસની ઇનપુટ ટેક્સ ક્રેડિટ GSTR-3Bમાં નાણાકીય વર્ષ ૨૦૨૪-૨૫માં કલેમ કરેલ હોય તો તેનું ઇન્વોઇસ વાઈસ લીસ્ટ બનાવી લેવું જરૂરી છે.
- નાણાકીય વર્ષ ૨૦૨૪-૨૫ના ટેક્સ ઇન્વોઇસની ઇનપુટ ટેક્સ ક્રેડિટ GSTR-3B નાણાકીય વર્ષ ૨૦૨૫-૨૬ માં કલેમ કરવાની હોય તો તેનું પણ ઇન્વોઇસ વાઈસ લીસ્ટ બનાવી લેવું હિતાવહ છે

ITCની વીગત	CGST	SGST	IGST
બુક્સ ઓફ એકાઉન્ટ મુજબ ITC + નાણાકીય વર્ષ ૨૦૨૩-૨૪ની ITC નાણાકીય વર્ષ ૨૦૨૪-૨૫માં કલેમ કરેલ છે તે ઉમેરવાની. -નાણાકીય વર્ષ ૨૦૨૪-૨૫ની ITC નાણાકીય વર્ષ ૨૦૨૫-૨૬માં કલેમ કરવાની હોય તે બાદ કરવાની GSTR-3B મુજબની ITC.			

- આપણે જેની પાસેથી માલની ખરીદી કરી છી તેને ૧૮૦ દિવસમાં પેમેન્ટ કરી દેવું જરૂરી છે જો ૧૮૦ દિવસમાં પેમેન્ટ નો થયું હોય તે ઇનપુટ ટેક્સ ક્રેડિટ નું વ્યાજ સાથે રિવર્સલ કરવાનું હોય છે તે ક્યું છે કે નય ? તે ચકાસી લેવું જરૂરી છે.
- ITC REVERS કરવાની થતી હોય તો રિવર્સ કરી છે કે કેમ.
- બુક્સમાં જેટલી INPUT TAX CREDIT રહેતી હોય તેટલી જ ક્રેડિટ GST PORTAL પર હોવી જોઈ. અથવા બુક્સ માં જો ચલન ભરવાનું થતું હોય તો પોર્ટલ પર પણ તેટલું જ ચલણ હોવું જોઈ.
- નફા નુકશાન ખાતાની ઉધાર બાજુમાં જે ખર્ચ છે તેમાં RCM લાગુ પડતું હોય તો તે ચેક કરી લેવું અને તેટલો RCM ભર્યો છે કે નય તે જોવું. ધંધા ની જગ્યા ભાળે લીધેલ હોય અથવા સંમતી પત્ર દ્વારા લીધેલ હોય અને ભાળે આપનાર અથવા સંમતી આપનાર જો GSTમાં નોંધાયેલ નો હોય તો તેના પર RCMની જોગવાઈ ને ધ્યાન માં લયને RCM ભરી દેવો.
- આપણે જેની પાસેથી માલની ખરીદી કરી છે. તે વેપારીનો GST NUMBER પાછળની તારીખથી કેન્સલ નથી થય ગયો ને તે ખાસ ચકાસી લેવું જરૂરી છે.

માર્ચ ૨૦૨૫ અથવા જાન્યુઆરી થી માર્ચ-૨૦૨૫નું GSTR-3B ફાઈલ કરતી વખતે જો ઉપર મુજબના મુદ્દાઓને ચકાસી ને તેની અસર GSTR-3Bમાં આપવામાં આવે તો GST અંતર્ગત રીટર્ન સ્કુટીની અથવા વ્યાજથી બચી શકાય છે.
(લેખક થાન ખાતે ટેક્સેશન ઉપર પ્રેક્ટિસ કરે છે અને ટેક્સ ટુડેના નિયમિત લેખક છે)

સવાલ આપના જવાબ 'ટેક્સ ટુડે' એક્સપર્ટના

Dt. 21.04.2025

Goods amp; Services Tax

અમારા અસીલ જી.એસ.ટી. હેઠળ નોંધાયેલ છે અને કેપિટલ ગુડ્સનું વેચાણ કરે છે. શું આ કેપિટલ ગુડ્સનું વેચાણ કરવા સમયે જી.એસ.ટી. લાગુ પડે? શું અમારા અસિલે ઈન્પુટ ટેક્સ ક્રેડિટ ના લીધી હોય તો પણ આ વેરો ભરવાની જવાબદારી આવે?

જી.વી. પટેલ એન્ડ કૂ., જેતપુર જવાબ: હા, જી.એસ.ટી. હેઠળ કેપિટલ ગુડ્સ વેચાણના કિસ્સામાં જી.એસ.ટી. ભરવાની જવાબદારી ઈન્પુટ ક્રેડિટ લીધી હોય કે ના લીધી હોય બન્ને કિસ્સામાં આવે તેવો અમારો મત છે.

અમારા અસીલ રેસ્ટોરન્ટની સેવા પૂરી પાડે છે. તેઓ “નોન રેપ્રેસેન્ટેટિવ પ્રિમાઈસિસ” માં હોય પણ તેમણે જી.એસ.ટી. ભરે છે. આ જી.એસ.ટી. ની ઈન્પુટ ટેક્સ ક્રેડિટ, સેવા મેળવનારને મળે કે કેમ?

જી.વી. પટેલ એન્ડ કૂ., જેતપુર જવાબ: જી.એસ.ટી. હેઠળ ૫% લેખે સેવા પૂરી પાડવામાં ઈન્પુટ ટેક્સ ક્રેડિટ ના લેવાની શરત એ સેવા પૂરી પાડનાર માટે છે નહીં કે સેવા મેળવનાર બાબતે. પરંતુ રેસ્ટોરન્ટ સર્વિસ બાબતે ઈન્પુટ ટેક્સ સેવા મેળવનાર માટે જી.એસ.ટી. કાયદાની કલમ ૧૭(૫) માં જે બાધ સૂચવેલ છે એ સેવા મેળવનારને ધ્યાને

લેવાનો રહે તેવો અમારો મત છે. એ બાધ રેસ્ટોરન્ટ સેવા ૫% લેખે પૂરી પાડવામાં આવે કે ૧૮% લેખે પૂરી પાડવામાં આવે બન્નેને લાગુ પડે તેવો અમારો મત છે.

અમારા અસીલ કાપડના વેપારી છે અને કંપોઝીશન સ્કીમ ધરાવે છે. તેઓ એડવેરટીસમેન્ટ ખર્ચ અને ફેટ ખર્ચ કરે છે. શું તેઓ આ ખર્ચ ઉપર RCM ભરવા જવાબદાર બને? શું આ ખર્ચને GSTR 4માં દર્શાવવાના રહે?

સુંદરીયા કોલીપરા, પોતુર જવાબ: ફેટ ખર્ચ GTA પાસે કરવામાં આવેલ RCM લાગુ પડે. એડવેરટીસમેન્ટ ખર્ચ ઉપર RCM લાગુ પડે નહીં. જે ખર્ચ પર RCM લાગુ પડે તે GSTR 4 માં દર્શાવવાનો રહે તેવો અમારો મત છે.

અમારા અસીલના કિસ્સામાં CMP 08 ભરવામાં ભૂલ થયેલ છે. આ ભૂલ GSTR 4 વાર્ષિકમાં સુધારી

ટેક્સ ટુડે એક્સપર્ટ:

CA મોનીષ શાહ, અમદાવાદ
એડવોકેટ લલિત ગણાત્રા, જેતપુર
CA દિવ્યેશ સોઢા, પોરબંદર

શકાય?

સુંદરીયા કોલીપરા, પોતુર જવાબ: હા, CMP-08 ભરવામાં થયેલ ભૂલ એ GSTR 4 માં સુધારી શકાય તેવો અમારો મત છે.

અમારા અસીલ ૧૦૦% એક્સપોર્ટ ઓફ સર્વિસ કરે છે. તેઓ ભાડા ઉપરની ધંધાની જગ્યા ઉપર ૧૮% લેખે RCM ભરે છે. શું તેઓને ભરેલ RCM નું રિફંડ મળે?

મંથન સરવૈયા જવાબ: હા, આપના અસીલ જે ભાડા ઉપર જે RCM ભરે છે તેનું રિફંડ મળે તેવો અમારો મત છે.

અમારા અસીલ મકાઈનો લોટ બનાવી ૫૦ KG કે તેથી વધુ

--- ખાસ નોંધ ---

૧. જી.એસ.ટી.ની જોગવાઈઓની ગંભીરતા સમજી તમામ કરદાતાઓએ ટેક્સ પ્રોફેશનલ્સની સેવા લેવી ખૂબ જરૂરી છે. એકાઉન્ટન્ટ મિત્રોને પણ ખાસ વિનંતી કે પોતે એકાઉન્ટન્ટની કામગીરી સારી રીતે બજાવતા હોય તે બાબત ખૂબ સારી કહેવાય પરંતુ ટેક્સ રિટર્ન ભરવા, ટેક્સ આકારણીમાં ઉપસ્થિત થવા, નોંધણી મેળવવા વગેરે જેવી કામગીરી જે તે કાયદાના નિષ્ણાંત પાસે કરવો તેવો ખાસ આગ્રહ કરવામાં આવે છે જેથી ભવિષ્યમાં કરદાતાને મોટી મુશ્કેલી પડે નહીં.

૨. જી.એસ.ટી. અંગે ના દર વિષે અભિપ્રાય આપવો ખૂબ મુશ્કેલ ગણાઈ. કારણકે જી.એસ.ટી. હેઠળ માલ તથા સેવાનો દર ઘણા પરિબળો પર નિર્ભર કરતો હોય છે. વેરાના દર અંગેના અભિપ્રાય માત્ર સામાન્ય સંજોગો મુજબ આપવામાં આવેલ છે. આ અંગે આપ એડવાન્સ ફેલિંગ દ્વારા ચોક્કસ દર જાણી શકો છો.

૩. અમારા એક્સપર્ટ ટેક્સ ટુડે ને આ સેવા વાચકો ના લાભાર્થે આપે છે. તમામ વાચકો ને વિનંતી કે પોતાના પ્રશ્નો ટેક્સ ટુડે ને નીચે આપેલ ઇ મેઈલ પર મોકલે. કોઈ પણ સંજોગો માં વાચકો ને વિનંતી કે એક્સપર્ટ્સ નો સીધો સંપર્ક બિનવ્યવસાયી રીતે ના કરવો.

આ કૉલમ અંતર્ગત આપના પ્રશ્નો પૂછવા આપ અમને taxtodayuna@gmail.com પર ઇ મેઈલ કરી શકો છો. આપના પ્રશ્નોના જવાબ શક્ય એટલા જલ્દી લેવા પ્રયાસ કરવામાં આવશે.

ડિસ્ક્લેમર: આ કૉલમ 'ટેક્સ ટુડે'ના એક્સપર્ટ દ્વારા શક્ય તમામ કાળજી રાખી કાયદા ના પોતાના અભિપ્રાય ઉપર આપવામાં આવેલ છે. છતાં આ અભિપ્રાય તેઓના અંગત અભિપ્રાય છે. કોઈ કેસ માં તેનો ઉપયોગ કરવો કે ના કરવો તે વાચકો ના અંગત મંતવ્યો ઉપર આધારિત છે.

જી.એસ.ટી. હેઠળ એપ્રિલ મહિનામાં આ કર્યો કરવાનું ચૂકશો નહીં!!

-By Bhavya Popat
તા. ૧૬.૦૪.૨૦૨૫

જી.એસ.ટી. હેઠળ એપ્રિલ મહિનો ખૂબ મહત્વનો રહેતો હોય છે. ખાસ કરીને કંપોઝીશન હેઠળ પરવાનગી ધરાવતા કરદાતાઓ માટે તથા આ પરવાનગી રદ કરી ૦૧ એપ્રિલથી નોંધાયેલ કરદાતા તરીકે ટેક્સ ભરવાની જવાબદારી સ્વીકારવામાં આવી હોય તેવા કરદાતા માટે આ મહિનો વિશેષ મહત્વ ધરાવતો હોય છે. આ ઉપરાંત કોઈ કરદાતા જેઓ અગાઉ કંપોઝીશનની પરવાનગી ધરાવતા હતા અને તેઓ ૦૧ એપ્રિલથી કંપોઝીશનમાંથી નોંધાયેલ કરદાતા તરીકે ટેક્સ ભરવાનો વિકલ્પ સ્વીકારે છે તેઓ માટે પણ એપ્રિલમાં સ્ટોક ઈન્પુટ ટેક્સ ક્રેડિટ લેવા ITC 01 ફોર્મ ૩૦ એપ્રિલ સુધી ભરવું ફરજિયાત છે. આ ઉપરાંત ગત વર્ષનું ટર્નઓવર નિયત મર્યાદાથી ઓછું હોય કોઈ કરદાતા જી.એસ.ટી. નોંધણી દાખલો રદ કરાવવા અરજી કરવા માંગતા હોય તો પણ ૩૦ એપ્રિલ સુધીમાં આ અરજી કરવી જરૂરી છે. આ લેખમાં એપ્રિલમાં કરવાના થતાં મહત્વના કર્યો વિષે માહિતી આપવા પ્રયાસ કરવામાં આવ્યો છે.

જી.એસ.ટી. નોંધણી દાખલો રદ કરવાની મુદત છે ૩૦ એપ્રિલ ૨૦૨૨:

જ્યારે કોઈ કરદાતા પોતાનું ટર્નઓવર જી.એસ.ટી. હેઠળની મર્યાદાથી ઓછું થાય અથવાતો તેઓનો ધંધો ૩૧ માર્ચ ૨૦૨૫ થી બંધ કરવામાં આવ્યો હોય ત્યારે જી.એસ.ટી. નોંધણી નંબર રદ કરાવવાની અરજી ૩૦ એપ્રિલ ૨૦૨૫ પહેલા કરવાની રહે છે. જી.એસ.ટી. પોર્ટલ ઉપર હાલ જે પદ્ધતિ કાર્યરત છે તે મુજબ ૩૧ માર્ચ ૨૦૨૫ થી નોંધણી દાખલો રદ કરવાનો થતો હોય તેઓએ મોડમાં મોડી ૩૦ એપ્રિલ સુધીમાં નોંધણી દાખલો

રદની અરજી કરી આપવાની રહે છે. એ બાબત નોંધવી ખૂબ જરૂરી છે કે ૩૦ એપ્રિલ ૨૦૨૫ કે બાદ નોંધણી રદ કરવાની અરજી કરવામાં આવે તો જી.એસ.ટી. પોર્ટલ ૩૧ માર્ચ ૨૦૨૫ ની તારીખ પસંદ કરવાનો વિકલ્પ કરદાતાને આપશે નહીં. આમ, જી.એસ.ટી. નંબર રદ કરાવવા માંગતા હોય તેવા કરદાતાએ આ નોંધણી દાખલો રદ કરવાની અરજી ૩૦ એપ્રિલ સુધીમાં કરી આપવી અત્યંત જરૂરી છે. હા, આ અરજી કરતાં પહેલા નોંધણી રદની અરજી કરવા સમયે સ્ટોક ઉપર ભરવાના થતાં ટેક્સ બાબતે જાણકારી મેળવી લેવી જરૂરી છે. અને ઉલ્લેખનીય છે કે જી.એસ.ટી. કાયદાની કલમ ૨૮(૫) હેઠળ નોંધણી દાખલો રદ કરવા સમયે કરદાતા પસર રહેલ સ્ટોક ઉપર ટેક્સ ભરવાની જવાબદારી આવે છે.

ઈન્પુટ ટેક્સ ક્રેડિટ મેળવવા ૩૦ એપ્રિલ સુધીમાં ભરવામાં આવે ITC 01 ફોર્મ

કંપોઝીશનમાંથી બહાર નીકળવાનો વિકલ્પ જ્યારે ૦૧ એપ્રિલ ૨૦૨૫ થી સ્વીકારવામાં આવ્યો હોય ત્યારે ૩૧ માર્ચના રોજ સ્ટોકમાં રહેલ ઈન્પુટ ટેક્સ ક્રેડિટ મેળવવા માટે કરદાતાએ ITC 01 ફોર્મ જે તારીખથી કરદાતા કંપોઝીશન માંથી રેગ્યુલરમાં તબદીલ થયેલ હોય તે તારીખથી ૩૦ દિવસમાં ભરવાનું થતું હોય છે. ૦૧ એપ્રિલથી રેગ્યુલર ધોરણે ટેક્સ ભરવા જવાબદાર કરદાતા માટે ITC 01 ફોર્મ ૩૦ એપ્રિલ સુધીમાં ભરવામાં ના આવે તો કરદાતાને પોતાના સ્ટોક ઉપરની ઈન્પુટ ટેક્સ ક્રેડિટ મળી શકે નહીં. એક ટેક્સ પ્રોફેશનલ તરીકે ક્યારેક એવું ધ્યાને આવતું હોય છે કે આ જોગવાઈની અજાણતાને કારણે આ ફોર્મ સમયસર ભરવામાં આવતું નથી. આ કારણે ઘણીવાર કરદાતાને મોટું આર્થિક નુકસાન ભોગવવાનો વારો આવતો

હોય છે. આમ, આ ફોર્મ સમયસર ૩૦ એપ્રિલ સુધીમાં ભરવું ખૂબ જરૂરી છે.

ઈ ઈવોઈસ અંગેની જવાબદારી ચેક કરી લેવી છે જરૂરી:

કોઈ પણ કરદાતાનું ટર્નઓવર ગત નાણાકીય વર્ષ ૨૦૨૪-૨૫ માં ૦૫ કરોડથી વધુ થયું હોય તો ૦૧ એપ્રિલ ૨૦૨૫ થી તેઓ ઈ ઈવોઈસ બનાવવા જવાબદાર બની જશે. ઈ ઈવોઈસ માટે જવાબદાર કરદાતા આ જોગવાઈનું પાલન ના કરે તો વેચનાર વેપારી દંડકીયા જોગવાઈ માટે જવાબદાર બની જાય છે. આ ઉપરાંત ખરીદનારની ઈન્પુટ ટેક્સ ક્રેડિટ અંગે પણ પ્રશ્ન ઉપસ્થિત થતાં હોય છે. આ બાબતે કરદાતાએ પોતાની જવાબદારી ચકાસી લેવી જરૂરી છે. જો કે એક બાબત નોંધવી જરૂરી છે કે માત્ર B2C એટલે કે ગ્રાહકોને આપવામાં આવતા બિલ બનાવવામાં ઈ ઈવોઈસ બનાવવાથી મુક્તિ આપવામાં આવેલ છે.

ટ્રાન્સપોર્ટ ધંધાર્થી દ્વારા આપવામાં આવેલ ડિલિવેરશન બાબતે જરૂરી સુધારા કરવા બાબતે:

ટ્રાન્સપોર્ટ ધંધાર્થી ઉપર સામાન્ય રીતે રિવર્સ ચાર્જ મિકેનીઝમ લેખે જી.એસ.ટી. ભરવા જવાબદાર થતાં હોય છે. પરંતુ જ્યારે ટ્રાન્સપોર્ટ પોતે ફોરવર્ડ ચાર્જ ભરવા અંગે ડિલિવેરશન આપે ત્યારે તેઓ ઈન્પુટ ટેક્સ ક્રેડિટ લેવા હક્કદાર બની જાય છે. આ અંગે પોતાના વેચનાર કે

સેવા પ્રદાતાને ઈન્પુટ ટેક્સ ક્રેડિટ મેળવવા પાત્ર થાય તે અંગે જાણ કરી બિલમાં તથા એકાઉન્ટમાં જરૂરી સુધારા કરી લેવા જરૂરી છે.

હોટેલ-રેસ્ટોરન્ટ દ્વારા લાગુ પડતાં ૧૮% ટેક્સ બાબતે જરૂરી સુધારા કરવા જરૂરી:

સામાન્ય રીતે રેસ્ટોરન્ટ ઉપર ૫% ના દરે જી.એસ.ટી. લાગુ પડે છે. આ પ્રકારે ૫% જી.એસ.ટી. ભરતા કરદાતાઓને ઈન્પુટ ટેક્સ ક્રેડિટ મળતી હોતી નથી. ૦૧ એપ્રિલ ૨૦૨૫ થી કરવામાં આવેલ મહત્વના ફેરફારો મુજબ કોઈ હોટેલનો ભાગ હોય એવી રેસ્ટોરન્ટ જેમાં પાંચલા વર્ષમાં ઇમ્યુનું ભાડું ૭૫૦૦ થી વધુ હોય ત્યારે રેસ્ટોરન્ટ ઉપર લાગુ થતો જી.એસ.ટી. નો દર ૫% ના બદલે ૧૮% થઈ જતો હોય છે. આ પ્રકારે ૧૮% ભરવા જવાબદાર રેસ્ટોરન્ટ ઈન્પુટ ટેક્સ ક્રેડિટ પણ મળવા હક્કદાર બની જાય છે. આ અંગે પોતાના વેચનાર કે સેવા પ્રદાતાને ઈન્પુટ ટેક્સ ક્રેડિટ મેળવવા પાત્ર થાય તે અંગે જાણ કરી બિલમાં તથા એકાઉન્ટમાં જરૂરી સુધારા કરી લેવા જરૂરી છે.

નિયમિત ભરવાના થતાં માસિક/ત્રિમાસિક GSTR 1 તથા GSTR 3B:

કંપોઝીશન સિવાયના કરદાતાઓ માટે એપ્રિલ મહિનામાં પોતાના ત્રિમાસિક અથવા માસિક GSTR 1 ભરવાના રહેતા હોય છે. માસિક ધોરણે ભરવાના થતાં GSTR 1 ભરવાની નિયત તારીખ ૧૧ એપ્રિલ છે જ્યારે ત્રિમાસિક GSTR 1 ભરવાની છેલ્લી તારીખ ૧૩ એપ્રિલ છે. આ ઉપરાંત કંપોઝીશન સિવાયના કરદાતાઓએ ભરવાના થતાં GSTR 3B ની નિયત તારીખ ૫ કરોડ સુધીના ટર્નઓવર માટે ૨૨ એપ્રિલ છે જ્યારે ૫ કરોડ કે તેથી વધુના ટર્નઓવર માટે ૨૦ એપ્રિલ છે. એપ્રિલ મહિનામાં ગત વર્ષની આઉટપુટ

તથા ઈન્પુટ અંગેની વિગતો પોર્ટલ ઉપર ચેક કરી લેવી છે જરૂરી!

જી.એસ.ટી. હેઠળ ગત વર્ષ એટલે કે નાણાકીય વર્ષ ૨૦૨૪-૨૫ માં વેચાણ ઉપર ભરવાની થતી આઉટપુટ જવાબદારીમાં GSTR 1 તથા GSTR 3B માં કે ઈન્પુટ ટેક્સ ક્રેડિટ બાબતે GSTR 2B તથા 3B વચ્ચે કોઈ તફાવત હોય તો તેની અસર એપ્રિલ મહિનામાં માર્ચ ૨૦૨૫ના રિટર્નમાં અસર રાખી દેવી અત્યંત જરૂરી છે. જો આ અસર માર્ચ મહિનાના રિટર્નમાં ના આપવામાં આવે તો ત્યાર બાદના નાણાકીય વર્ષમાં આપવામાં આવે તો કરદાતા તથા તેમના એકાઉન્ટન્ટ વિગતે ટેક્સ પ્રોફેશનલ્સ માટે આ અંગેની વિગતો વાર્ષિક રિટર્નમાં ભરવામાં મુશ્કેલી ઊભી થતી હોય છે. આ મુશ્કેલીથી બચવા એપ્રિલ મહિનામાં જે માર્ચનું રિટર્ન ભરવામાં આવે તે વધુ તકદારી રાખી ભરવામાં આવે તે જરૂરી છે.

સામાન્ય રીતે એવું માનવામાં આવતું હોય છે કે ટેક્સ પ્રોફેશનલ્સ માટે માર્ચ મહિનો સૌથી મુશ્કેલ રહેતો હોય છે જ્યારે હવે ટેક્સ પ્રોફેશનલ્સ માટે એપ્રિલ, જુલાઈ, ઓક્ટોબર જેવા મહિનાઓ વધુ મુશ્કેલ રહેતા હોય છે. જી.એસ.ટી. હોય કે ઈન્ડમ ટેક્સ હોય ટેક્સ પ્રોફેશનલ્સને એને કરદાતા બન્નેએ સિસ્ટમ પ્રમાણે ચાલવાનું રહેતું હોય છે. પ્રણાલી કે ટેક્સ પ્રોફેશનલ્સ સિસ્ટમ ઉપર આપવામાં આવેલ સમયમર્યાદા ચૂકે તો ઘણીવાર ખૂબ મોટું આર્થિક નુકસાન સહન કરવાનો વારો આવતો હોય છે. ટેક્સ પ્રોફેશનલ્સ સાથે કરદાતા પણ આ અંગે પોતાની જવાબદારી સમજે એ ખૂબ જરૂરી છે.

(આ લેખ જાણીતા ગુજરાતી ટેલિવિઝન ફૂલજાળીયા વ્યાપારભૂમિ પૂર્તિમાં તારીખ ૧૬.૦૪.૨૦૨૫ના રોજ પ્રકાશિત થયેલ છે.)